

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Elofizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— frt
Félévre . . . . . » 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . » 3 » 1.50 »
2 órá . . . . . » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
Fölvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppelék B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1890 április 20

Megjelenik minden vasárnap

20 aprile 1890

A fiumei fakikötő.

Ami nagyszabású kikötőépítési munkálatoknak, melyek a Hajnal Antal-féle elfogadott tervzet alapján évekkal ezelőtt megállapítottak, egy jelentékeny része fog a Fiumára Deltájának feltöltése és az új fakikötő kiépítésével megvalósulni.

A Delta területen a szabad kikötő megszüntetésére vonatkozólag 1888-ban tartott tárgyalások alapján az eddig feltöltött területen kívül még 165,208 négyzetméternyi területnek feltöltése fog eszközöltetni, melynek befejezésével a fa rakodásra és a pályaudvar kiegészítési részül mintegy 31 hektárnyi terület fog rendelkezésre állani.

E nagy kiterjedésű terület nyeresévével segítve van egyszer és mindenkorra mind ama bajokon, melyekkel hely hiányában a faterkedelem forgalmunk nem csekély hátrányára megküzdni kénytelen volt.

E terület, melyen összesen mintegy 10—12 ezer waggon faterkomány lesz elhelyezhető, a nagy kikötő medenczéjével egyelőre egy forgó vashid által állószekítettésben, s így a fával terhelt vasúti kocsi az állomástól direkt a faterkodási területre juthatnak.

Mind ezen czélszerű intézkedés

daczára azonban, még nincs elérve a továbbításra, illetőleg a hajók rakodására szolgáló kényelem, amennyiben a továbbítandó anyagok rakodás végett csak ufalag tengelyre rakva szállítatnak a kikötőben horgonyzó hajókhoz.

E nehézségek elhárítására s részben pedig a nagymértékben fokozódó faforgalom lebonyolításának könnyítésére nézve a kormány ugyancsak az 1888. évi tárgyalások alkalmával elhatározta, a már az előtt is tervbe vett fakikötő mielőbbi létesítését, annál is inkább, hogy a szabad kikötők megszüntetése esetére Triesztben már is oly előintézkedések tettek, melyek folytán mindinkább élénkülő fakivitelünket Fiuméból esetleg Trieszt felé irányíthatatnák. A szabad kikötő megszüntetésével ugyanis a mostani faterkodó helyek nagyobbára raktárak építésére lesznek fölhasználva s így, ha ez újabb alkalmas rakodó helyekről ideje korán nem gondoskodunk, ugyancsak káros következményektől tarthatunk volna.

Kormányunk erre nézve, a volt fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatala által újabb terveket dolgoztatott ki, s ezek közül, a tengerészeti szakkörök meghallgatása után mint legmegfelelőbbet azt fogadta el, mely szerint a Deltán újabb 16 hektárnyi terület feltöltésével egy oly kikötő létesíttetik,

melyben 8 nagy hajó és 5 kisebb hajó rakodására szükséges rakpart építhető lesz.

E kikötő, mely kizárólag faterkodási czélra lesz berendezve, a Mária Terézia móló keleti vége és a Fiumara keleti partja között 180 meternyi szélességben fog terjedni délnek, és tekintettel a kisebb hajóknak a Fiumára csatornába való bejuthatására, a déli oldalon egy nyílással fog birni, melyen át a kisebb hajók bejárata biztosítva lesz: a nagy kikötővel pedig a Mária Terézia móló tövének átvágásával egy oly csatorna által hozatik összeköttetésbe, melyen át a legnagyobb vitorláshajók is akadály nélkül közlekedhetnek s az átszelés fölött pedig, hogy a rakparttal való közlekedés ezután is fentartassék, szintén egy forgó hid fog alkalmaztatni.

Ezen fakikötő építési munkálatai még csak a múlt év végén kezdettek meg, s már is nagy haladás látható. A Delta terület déli részén az újabb eszközölt feltöltéseken a czémet vakolattal egyberagasztott óriási négyszögű zömök egész sorai láthatók, melyek szintén a megfelelő töltési bocsátatni. A fakikötő külső gátjának irányában eszközölt hányásokat lobogóval ellátott uszorok jelzik, s magasabb helyről tekintve már is látható a töltés eredménye,

amennyiben a tenger felszine e helyeken sokkal világosabb szintűt elő, mint másutt. Az építkezési terület minden irányában erősen folyik a munka. Kora reggeltől késő estig nagy a forgalom; a törmeléket hordó kocsi egymást váltják a kiömlő csatornánál, mely alatt hatalmas kavics-hordó bárkák inognak a tengelhullámain. A halpiacz melletti téren egész gyártelep épült a czémet vakolat készítésére, honnan szintén egy, a tengerbe kiépített fahidon szállítják a kész habarcsot a nagy bárkába. Munka zaja hangzik fel minden oldalról, hirdetve a nagyszabású építkezést, s mi, kik szabad óráinkban e fölött szemlét tartunk, örömmel látjuk mint raknak követ köre és mint építik fel, mint nagyobbitják egyetlen margyar kikötőnek, hogy az a világkereskedelemben reá váró fontos szerepnek minél inkább megfelelhessen.

D. A.

BAROSS KERESKEDELMI MINISZTER FIUMÉBAN.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter Lukács Béla államtitkárral, Ludvig igazgatóval, Bartch főfelügyelővel és Csernátorny orsz. képviselővel, mint már azt a fővárosi lapok is jelezték, f. hó 14-én hétfőn d. u. 4 óra 30 perczkor express különvonattal érkezett a károlyvárosi vonalon városunkba. Nevezett nap délelőtti óráiban még bizonytalan

A „Fiume“ tárczája

A KONKURENCZIA.

A „Fiume“ eredeti tárczája.

Ah, önök panaszkodnak, hogy nincs konkurenczia? Emeljük a kereskedelm, csináljunk kedvet az iparosnak, kereskedőnek, teremtsünk versenyt állami segéllyel, ha másképen nem lehetséges. Önök valószínűleg nem egy városban laknak velem.

Ha reggel felébredek, ásitok egyet (ezt lehet, hogy önök is megteszik), megnyomom a csengettyű gombot, jön be az öreg Pál a reggeli kávéval. Elvezetett kezdem szárcsólni, feltöröm a kilit: a közepéből egy kis papírdarab hullik ki; felveszem, micsoda az? „A világ legkifünőbb süteménye Kramp! Istvánál kapható, darabja 2 kr.-tól feljebb. Csak valódi bánási büzát használók! A tisztaságra kiváló gond fordítatik!“

Felöltözöm, cigarettre gyújtok. Tetszik tudni azt a cigarett papirt hasznádom, a mire viznyomással az van írva: „az egészségre fölötte fontos! A legkifünőbb speciálitást tisztában vannak az iránt, hogy tödöbajosokat lehetetlen

más szerrel alaposan kúrálni, mint a valódi Cardant, cigarett papírral.“

(Körülbelül olyan formán, ha a valódi Cardant kidobjuk a tödöbajos ablakán): Mióta ezt szívom, valóssággal csak mégogyszer annyit köhögök, mint azeelőtt.

Veszem a pácizám, kalapom, indulok a hivatalos órára. A mint a kapun kilépek, óriási piros-fehér-zöld falragasz hirdeti a most megtelepedett fogorvos csodálatos ügyességét. „A cserepesuki világkiállításon nagy-disz-aranyéremmel kitüntetve, 16 elismerő díszokmány, 92 haláirat tulajdonosa, mely haláiratok a pácizens mulattatására rendelkezésére állanak. Valóságos paradicsomi gyönyört érez, a kinek a fogát húzza, a miről 53 bizonyítvány kétséget kizáró módon tanuskodik. Nem győzőm eléggé melegen ajánlani a szenvedő emberiségnek szolgálatomat, ne késsék senki tudományomat igénybe venni!“

Csaknem sajnáltam, szinte szégyeltem, hogy nem használhatom fel az alkalmat, a mit e nagy emberbarát oly önzéstelenül kínál. Sietve fordultam be a szögleten, nehogy elcsábítson az ígért paradicsomi gyönyör s egy ép fogamat áldozzam fel érte. — Egy kutya rontott nekem, majd feldöntött. Nyakán különféle nagyságu táblákról le volt ol-

vasható, hol kapható a világ legjobb tyukszemtapasza.

— Vasárnap lévén, hivatalos óra előtt egy kis kerülőt tettem szokott utam helyett. Tetszett nekem a zsbongó tömeg, mint igyekszik mindenki czélja felé szinte futva — a szerint, a mint utjuk czélja azt megkívánta. Utam a többek között egy borbélyzet mellett vitt el. Betérek — gondolám. — Mily nagy volt azonban csodálkozásom, midőn állam simára borotválása után a díjat lefizetve, a borbély szokásos udvarias meghajlása után egy jegyet nyom kezembe. Csodálkozó és kérdő pillantásomra megmagyarázta, hogy a ki nála borotváltja magát, mind hasonló jegyet kap, melyért a szomszédos sörházban 1 pohár sör élvezetéhez díj nélkül hozzájuthat.

Ez már valóban érdekes.

De nini! micsoda csödület támadt most egy fű zerület előtt. Oh, reklám, újra reklám! nem kételkedtem. Valóban az volt, mosolygó arcú cselédek jöttek csoportostul ki a boltból, honnan „a világ legfinomabb s hallatlan olcsó pótkávéját“ vásárolták.

Hiszen ez valósságos Eldorádó! A mellett, hogy az utólréhtlen finomságú „broche“ kávéhoz „nevetség-

sen olcsó áron“ jutunk, ajándékal minden csomaghoz egy valódi pléhből készült csehbrillianttal kirakott brost kaptunk.

Estefelé haza ballagok irodámból. Gondolkozom a világ mulandóságáról. Ah! hogy egyszerre mindennek vége szakad; — le fognak tűnni a csillagok, melyek a magas égbolton ragyognak, kihül a föld, elhalnak az emberek — oh — hogy mindennek vége lesz egyszer..... — hohó! parrdon! bocsánat! — „nem tesz semmit!“ Össeütődtem a sarkon ábrándozás közben egy mosolygó arcú uri emberrel.

„Nem tesz semmit, nem b. j. uram, nyugtassa meg magát. Ah, eltört a czvikere? Czégünk kérem bámulatos olcsón szolgáltatja a legfinomabb czvikereket, szemüvegeket, monoklikat; nem is 5 frt, nem is 4, 3, 2, 1 frtért, csupán 86 krért. Ime egy néhány példány, meg vagyok győződve, hogy meg fogják nyerni uraságod tetszését.“

Köszönöm uram, van még otthom egy, ajánlom magam. Terhemre volt már a sok kedvező ajánlat. Gyorsan szedtem lépteimet, hogy mihamarább a vendéglőhöz érjek, megvárosálni. A kirkatokban csak úgy hemzsegett a sok forgó oszlop, a melyre a husvéti fehér-piros-zöld tojások voltak felaggatva el-

hírek keringtek a miniszter megérkezése felől, s csak is a délutáni órákban értesültünk a bizonyosról, hogy csakugyan megérkeztek. Nagy néptömeg özönlött a jelzett idő közeledésével a pálya udvar felé vezető útra, különösen akkor, midőn a külön vonat a „Corsia Deák”-uzát átszélé. Mennyire nagy volt azonban a csalódás, midőn a várakozó közönség arról győződött meg, hogy a pályaudvarra üres kocsik érkeztek.

Míg a közönség nagy része a miniszter hol éte felett töprengedett, addig Baross Ó Excellenciája már a Fiumára Délután tartotta szemléjét.

A miniszter ugyanis kíséretével együtt a Susak fölötti San Lorenzo kápolnánál szállt ki s a susaki bradiceói áthaladva a Delta területet szemlélte meg, melynek forgó hidjánál Gróf Zichy Ágost kormányzó Ó Excellenciája és Ciotta polgármester fogadták.

A miniszter a város keleti részén a Fiumára csatorna torkolatánál épülő újkötőt s a feltöltési munkálatokat tekintette meg, honnan az egy kilométernél hosszabb Mária Terézia hullámgáton gya og végigmenve a „Clotild” gőzösrre szállott, mely kíséretével együtt Rukavina Márton révkapitány vezetése alatt, a szemben lévő új rakpartra szállt.

Az új rakpartról, az összes vasuti építkezések megtekintése után, a miniszter saját diszes berendezésű vasuti kocsiába tért, hol a különféle testületek tisztelgő küldöttségét fogadta.

Este 8 órakor vacsorát adott, melyen gróf Zichy Ágost kormányzó, Lukács államtitkár, Ludvig igazgató, Bartch főfelügyelő, Ciotta polgármester, Meynier a kereskedelmi kamara, elnöke Csernátony orsz. gyűlési képviselő és mások is hivatalosak voltak.

Másnap, kedden reggel 1/2 8 órakor Gróf Zichy Ágost kormányzó Hajnal Antal min. oszt. tanácsos és Rukavina Márton révkapitány kíséretében felkereste Baross Ó Excellenciáját, ki azután kíséretével együtt a kőolaj finomítógyártelep megsemlésére indult.

Délután 9 órakor a m. kir. tengerészeti hatóság hivatalait és a réshivatalt látogatta meg, mely alkalommal a hivatalnokok bemutatása után mind-egyikkal pár szívélyes szót váltott. Midőn a miniszter a tengerészeti hatóság műszaki osztályának első alosztályát (a volt kikötő építési hivatali) is meglátogatta, különös meglepetést szerzett Huszár József m. kir. mérnök úrnak, ugyanis rövid uton tudtára adta, hogy főmérnöké ezennel kinevezi.

A tengerészeti hatósági palotából kijöve, Ó Excellenciája a Szápary mő-

lón áthaladva a „Tisza” Adria gőzö-sön tett látogatást, honnan a kormányzói hivatal, a posta, távírda hivatal és a vasuti forgalmi főnökség megsemlésére a corson levő nagy palotába hajtatott.

A kormányzósági palotából kijöve nagy néptömeg „Evviva Sua, Eccellenza” kiáltásokkal üdvözölte Ó Excellenciáját, mely üdvözlést Baross miniszter a kesi ablakán át „Grazie, grazie!” szavakkal köszönt meg.

D. u. 1/2 1 órakor Baross miniszter Gróf Zichy Ágost kormányzónak és neje szül. Wimpffen Hedvig grófnő látogatását fogadta, kiknek társaságában 1/2 1 órakor, a bóra által veszélyeztetett vasuti töltés megtekintése végett Plasse állomásra rándult.

Plasseből visszatérve 1/2 4 órakor a helybeli ipar és kereskedelmi kamara Meynier elnök, Corossacz alelnök és Smoquina titkárból álló küldöttségét fogadta, mely küldöttség a kikötő város kereskedelmi ügyeinek állását előadva, a miniszter további hathatós pártfogását kérte.

Baross miniszter biztosítá a küldöttséget, hogy törekvése ezentúl is Fiume ipar és kereskedelmének előmozdítása lesz, s megemlíté, hogy szándékában van Fiumában a budapesti kereskedelmi múzeumnak egy fiókját felállítani, s azért óhajtaná, hogy a kamara egy megfelelő helyiségről gondoskodjék, hol a küldendő minták kelő módon elhelyezhetők lennének. Ezután azon óhajának adott kifejezést, hogy örömmel fogadná, ha Fiumában egy a behozatali kereskedelmet előmozdító életrevaló társulat alakulna, mely társulatnak kedvezményezése és lendítésére nézve úgy a kormány, mint ő maga is minden lehetőt elkövetne.

A kihallgatás egy félóránál tovább tartott, mely idő alatt Ó Excellenciája a küldöttségi tagok mindgyikével pártatlan szívélyességgel társalgott.

Este 1/2 7 órakor a miniszter a kormányzói palotába hajtatott, hol tisztelére azon este diszebedt adatott.

A szívélyes házigazda és kedves házi asszony a grófnő, valamint ennek fivére Wimpffen Szigefrid grófnak kívül az este jelen voltak Csernátony L. képviselő, Lukács Béla államtitkár, Kúlynyi Hugó, Ludwigh Gyula és Schober Albert miniszteri tanácsosok, Fésüs Béla és Hajnal Antal miniszteri osztály tanácsosok, Robitsek, Berényi igazgatók, Csöke miniszter. titkár, Marx János főfelügyelő, a helyben székelő konsulok, Cattinelli tábornok, Seemann, Ivanovicsek és Küstenfeld ezredesek, Mohovich Emőd a város alelnöke, Milcénich a törvényi hatóság vezetője, Meynier ker. kamarai elnök, Vranyczanyi báró és Corossacz ker. kamara alelnökei, Smoquina János kamarai titkár, Curanda és Peichl az Adria igazgatói, Morpurgo báró a Lloyd elnöke és Marsik forgalmi felügyelő.

Míg a menü sorrendjében kifejtett szellemes és kedélyes társalgás emelte a kedélyeket, a miniszter derült tekintetén meglátszott, hogy fiumei látogatása teljes megelégedésére szolgált. Általános figyelem közt emelte fel poharát a kormányzó és olaszul mondott toasztjában körülbelül így köszönté fel a minisztert:

Hat év előtt először volt itt a miniszter, akkor mint államtitkár és azon eszmék és tervek közül, melyeket akkor hangoztatott, már is sokat megváltosított.

Természetes tehát, hogy mostani jóveteléhez még nagyobb remények fűződnek. Végre kifejezte a kormányzó azon óhaját, hogy a miniszter fáradhatatlan törekvéseit a legfényesebb siker koronázza úgy a haza, mint Fiume felvirágozására.

Baross miniszter azonnal válaszolt magyar nyelven, úgymond: ő nem beszél Fiumét érdeklő szándékairól, a város érdekei bensőleg összefüggnek az egész ország érdekeivel, az ő tervei és szándékai ugy is ismeretesek, de úgymond, hogy a kormányznak sikerült e kikötőnek ly nagy lendületet adni, hogy sikerült több fontos kérdést Fiume ja-

vára megoldani, ebben kiváló érdeme van első sorban a kormányzó gróf Úr Ó Excellenciájának, ki hű tolmácsa volt mindenkor a központi kormánynak és azt mindenben méltóan képviselte s miután Fiume kormányzása ily erőyes és tapintatos kezekbe van letéve, ez biztosítéka annak, hogy a létesített intézmények viragozni fognak, poharat emel tehát a kormányzó gróf és kedves neje a grófné egészségére.

Azután Csernátony Fiume országgyűlési képviselője emelkedett fel és ismertékesszólásával ilyen formán köszönté fel az ünnepeit Minisztert.

En vagyok Fiume városának legfiatalabb polgára, és e fiatalágom örömmel tölt el, kárpotol sok rendbeli agsgágomért, egyuttal alkalmat ad arra, hogy előttem szólott két kollegám, (nem miniszterek, hanem polgártársak) szavaira reflektáljak, az a benyomás melyet Fiume gyakorolt Ó Exceillenciájára kellemes; tengeröblünk első láttára a magasból annyira tetszett neki, hogy ma délután visszatért Plasséra azt újból megtekinteni. Fiume annyira megnyerte tetszését, miszerint ezen körülmény az ő ambíciójával egybekötve, mely ambíció rendszerint nagy; biztosítéka annak, hogy számon fogja tartani a fumeiek kívánalmait, és mint helyesen jegyezte meg Ó Excellenciája a kormányzó, nagygyá fogja tenni Fiumét, mivel Fiume nagysága Magyarország nagysága és viszont, Magyarország emelkedése Fiume emelkedése, e kettő egymást kiegészíti, összefor, identifikálja magát; ezen gondolat-tal, ezen várakozásban és biztos reményben, emelem poharamat fumei polgártársam Baross Miniszter Úr Ó Excellenciája egészségére.

A toastokat hársány éljenzés követte; az ebéd után, mely alatt a kormányzói lak előtt, a városi zenekar mulattatá a magas vendégeket szinfoniával, a miniszter többekkel élénk társalgásba vegyült, melynek tárgyat Fiume több nagy horderejű intézménye képezte.

A diszebed után Ó Excellenciája Budapestről jött kíséretével együtt Csernátony orsz. gyűlési képviselő kíséretével, ki továbbra is kormányzónk vendége maradt, este 10 órakor külön vonattal a fővárosba utazott.

Baross fumei látogatása nagy megelégedést és lelkesültséget keltett Fiumában, bár csak rövid volt itt időzése, mégis nagy remények fűződnek itt személyesen szerzett tapasztalataihoz.

Örömmel várjuk látogatásának kedvező eredményét, az általa kilátásba helyezett számos fontos intézkedést, mely kikötőnket s főleg annak kereskedelmét bizton emelni fogja.

Csernátony, Fiume országgyűlési képviselőjének tiszteletére rendezett diszebed.

Csernátony L. városunk o. gy. képviselőjének tiszteletére a város választó polgárai f. hó 17 éncsütörtökön, a Ziegler-felé nagy étteremben diszebedet adtak. E diszebeden Csernátony orsz. gy. képviselőn kívül Ciotta polgármester, Mohovich alelnök, Fésüs és Hajnal miniszteri oszt. tanácsosok, Feichtinger pénzügyigazgató, Peichl az Adria igazgatója, Ossoinack Lajos a rizshántoló ig. Steinaecker fumei hitelbank igazgató, városi képviselők és a kereskedelmi kamara elnöksége összesen mintegy 45-en vettek részt.

Az első felköszöntőt Ciotta polgármester mondta Csernátony orsz. gy. képviselőre; melyben kiemelte, hogy országgyűlési képviselőnk nem állott a programok végtelen soráival élénk, csak ígéretet tett, hogy városunk emelésére és érdekeinek előmozdítására minden lehetőt el fog követni. Erre vonatkozólag főlemlité Deáknak a választók végtelen programjaira tett ama élezes megjegyzését, hogy azok rendesen oly menaszériára emlékeztetnek, melyben helyeket, tengereket ígérnek mutatni, holott egész látnivalója egy farkas, két papagály és két majomból áll.

Országgyűlési képviselőnk megfelelt

kötelességének, teljesíté ígérletét, azért üritsük poharunkat a legfiatalabb diszpolgár, városunk igaz és őszinte barátjának egészségére.

Országgyűlési képviselőnk válaszában köszönetét fejezé ki az irányában eddig is táplált bizalomért s kinyilatkoztatá, hogy eddigi négyizben történt megválasztása, de leginkább az utóbb történt diszpolgárrá való kinevezése a legnagyobb jutalma fáradságának s biztosítá a fumeieket, hogy a miniszterium változása legkevésbé sem ad okot az aggodalomra; Fiume meglehet győződve, hogy az új miniszterium, legnagyobb készséggel fogja támogatni ügyeit, érdekeit, s maga részéről pedig az eddig is követett irányban haladva nem fog megszünni Fiume érdekeinek szőszölője lenni.

Azután Ossoinack Lajos a rizshántoló gyár igazgatója állott fel és a következő nagy hatású beszédet mondta:

Óhajtottam volna néhány szót egészen szabadon mondani úgy, a mint azt nekem a pillanat sugallja de nem teszem két okból.

Folyton azt, állítják rólam, hogy elvesztettem az iránytűt a delejtűvel együtt úgy annyira, hogy kezdetben majdnem magam is elhittem. És valóban, ha még el nem vesztettem volna is eddig, el kellett volna vesztenem most, midőn ily rövid idő alatt e bankettot rendeztem. Az első körülmény és az idő rövidsége feljogosítanak azon remény kockáztatására, hogy az urak meg fogják bocsátani azt, hogy ez a bankett nem sikerült úgy, a mint az kívánatos lett volna.

Iránytű nélkül, jöhetet szárazföldön vagyok, nem tudok hajózni; azért kérttem az Adria és a Lloyd jelenlevő két kapitányt, hogy jelölnek meg nekem az irányt; és úgy hiszem, hogy azt nekem helyesen is adták meg. Csak az a kópé Sverluga, a ki ígérte daczára otthon maradt, ne okozott volna zavart.

Ez volna az első ok.

A második az, hogy ha szabadon, minden kötelezett irány nélkül fejezem ki magamat, nem mondhatnék egyebet, mint egyéni véleményemet, pedig több távol levő választó, a kik a többséget képezik, azzal bizott meg, hogy nevükben üdvözöljem Csernátony Lajost s fejezzem ki jó kívánságaikat; s ime ezért kellett véleményemet az övékével azonosítani, választani oly irányt, mely csakis ezért egyenlő az övékével, s melyet ide a papírra változtam.

Uram, kérem figyelmüket! (olvas).

Azon választók bizalma, a kik bennünket régi képviselőjükhöz fűznek, indított engem arra, hogy kedvezményezem ezen összejövetelt, melyen Csernátony Lajost, a ki kedélyünket szintől ragyogó, komoly, kifejezésekben gazdag beszédével, melyet kincs gyanánt őrzünk, — főlemlé, üdvözölni szerencsénk van.

Annyi beszéd után, a mennyi itt már elhangzott, vagy a jéghegyekre vagy a forró égővre kellene mennem, lévén a zóna teljes lendületben, hogy figyelmüket lekötthessem.

Megkísérlem a közép úton megállapodni, ellentétben azzal, a ki kedveli a szélsőségeket, és itéljék meg önök, miként vezérel engem azon famozus iránytű, a melyről egy kedélyes Nagyméltóságú úr el akarta velem hitetni, hogy én azt elvesztém.

Az a jeles férfiú, kit ma körünkben ünnepelünk választás folytán legifjabb polgártársunk, a mi képviselőnk mindig következetes maradt önön magával, hű programjához, melynek czimerére Fiume felvirágztatása Magyarországgal kapcsolatban van felírva.

Arra, hogy ő a jövőben is rendithetlenül ragaszkodni fog programjához, biztosítékul szolgál nekünk multja, szilárd jelleme és régi tapasztalatai.

Sokat tett ő a mi előnyünkre felhasználva sokoldalú és tekintélyes összeköttetéseit és befolyásait, mely nem változhatott a legújabb változások által sem, melyekről bárki mit mondjon, a végre-

més feliratokkal, bennök egy kis Jézuska, vagy egy kis bárány; a Jézuska a fejét, a bárányka a farkát tudta mozganí; a kirakat fölé óriási tojásból kaczagó angyal kandikált ki, kezében aranyos papirt tartva, a mire rózsaszín betűkkel a czég neve és ismeretése volt kinyomva, számtalan felkiáltó jel közé!!! csak még három napig!!!

A vendéglőben a tányér alól vörös szegélyű papírlap csúngott alá asztalkendő alakban. „Ocasio, occasio, occasio! A legjobb és legkeresettebb bevásárlási forrás! Hallatlan olcsóság, hihetetlen árak, tessék meggyőződni bárhonnan. Óriási raktárakban még folyton érkeznek kitűnő fehér és színes vásznak stb, stb. a végtelenségig. —

— Tegyenek kérem egy lépést, a nélkül, hogy bele ne botlanának valami hirdetési kocsiba, hirdető kis kutyába, hirdető emberekbe; tessenek megenni egy ebédet, a nélkül, hogy a levesben ne találjanak a többi gombóc között egy szellemes üveggombócot, mely megmondja, hol lehet a legkitűnőbb gombócsát kapni, hozassanak egy doboz pótkávé, a nélkül, hogy benne ne találjanak egy értékes (?) ajándékot: meghajlom önökkel. De addig kérem, ne panaszkodjanak, hogy nincs konkurrenzia!

Sciocco.

hajtó...
konság...
Tisza...
is, a k...
Re...
miszeri...
gét, sz...
ja a cz...
államb...
is inká...
járnak...
Fium...
csak la...
való va...
Az...
kell te...
fog. B...
ő — r...
remülk...
hozza...
A...
hogy a...
hesse...
Kü...
tatnak...
komoly...
A...
hogy a...
getlen...
ban az...
alkalom...
alkotta...
pedig...
a rend...
A...
ben ne...
megvo...
a mely...
pező, é...
kezébe...
Ha...
a mi k...
hangoz...
rabban...
M...
ilyen i...
zonyár...
szerű...
A...
cserbe...
szeny...
kel po...
ezen r...
Az ég...
lönket...
Ez...
mányt...
Zichy...
később...
minisz...
pohár...
Hel...
K...
minisz...
tanács...
igazga...
helyett...
János...
zetésé...
jelen...
D...
horvát...
kárrá...
F...
zsébet...
d. e...
érkez...
C...
szágy...
18-én...
utazot...
E...
helybe...
tild)...
hó 2...
magy...
S...
nácso...
beli...
megg...
noda...
kért i...
mely...
volná...

hajtó hatalomban a nézet és eszme rokonság fennmaradt.

Tisza barátja benső barátja azoknak is, a kik Tisza örökségét átvették.

Reméljük, tehát, sőt bizony várjuk, miszerint Csernátóy Lajos személyiségét, szavának tekintélyét latba vetni fogja a célból, hogy Fiume aspirációit az állambatalomnál érvényre juttassa annál is inkább, mert ezen aspirációk karöltve járnak az állam érdekeivel.

Fiume még nem befejezett alkotás, csak látszik annak, — még sok tenni való van.

Az átmeneti állomásból emporiumot kell teremteni, és akarva az sikerülni fog. Biztos reményt nyújt erre Baross ő — nagyméltósága, Magyarország közreműködése és mi a legjobb erőnkől hozzá járulunk.

A kormányban közben kell járni, hogy a városi törvényhatóság teljesítse feladatát: Fiumét nagygyá tenni.

Különös kedvezmények nem kívánhatunk, csak a helyi viszonyokat kell komolyan figyelembe venni.

A kormányban gondoskodnia kell, hogy az állami vasút déli vonalának függetlenítéséről, elősegíteni minden irányban azt, hogy beviteli kereskedelmünk alkalmoszerű kedvezményeket által megalkottassék és kifejlesztessék, különösen pedig arról kellene gondoskodnia, hogy a rendes hajójáratok fellendüljenek.

A kormány az állam érdekével szemben nem lehet annyira elfogult, hogy megvonja a kereskedelmi tengerészetet, a mely a mi népünknek életforrását képezi, ellenkezőleg legfőbb gondja leendő kezébe venni annak sorsát.

Hathatós szava van e tekintetben a mi képviselőnknek. Kérjük azért hangoztassa azt és, ha kell, minél gyakrabban.

Mi híven fogjuk támogatni minden ilyen irányú kérdésben, melyeket ő bizonyára mindig tapintattal és alkalmoszerű időben fog felvetni.

A mi ragaszkodásunk nem fogja őt cserbe hagyni a jövőben sem. A rokonszenv és ragaszkodás kifejezések, melyekkel polgártársai és választói környezik ezen rövid, de szívélyes szavakkal jelzem. Az ég tartsa meg sokáig a mi képviselőnket: Csernátóy Lajost!

Ezek után Mohovich alelnök a kormányt és annak itteni képviselőjét Gróf Zichy Ágost kormányzókat ültetve, a később újból Ciotta polgármester a volt minister elnökért, Tisza Kálmánért írtó poharát.

Helyi és különféle hírek.

Kinevezés. A magyar kir. pénzügyminiszter Szobovics Lajos kir. pénzügyi tanácsos és igazgatót I. oszt. pénzügyi igazgatóvá, Fiechtinger Elek igazgató helyettesét pénzügyigazgatóvá és Schmidt János a helybeli pénzügyigazgatóság vezetésével megbízott I. oszt. számtisztet jelen állomásán számvizsgálóvá nevezte ki.

Don Marussic Mátyás a fumei horvát gimnazium hittanára püspöki tükarrá nevezetett ki.

Festetics Grófnő, Ó Felsége Erzsébet királyné udvarhölgye f. hó 17-én d. e. a 9:45 órai vonattal városunkba érkezett.

Csernátóy Lajos városunk országyűlési képviselője tegnapelőtt f. hó 18-én a reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott.

Evangelikus isteni tisztelet. A helybeli evangélikus imaházban (via Clofild) Schmidt Jakob lelkész f. év Április hó 20-án német, és Április hó 27-én magyar isteni tiszteletet fog tartani.

Szemle. Fésüs Béla, min. osztálytanácsos e hó 16-án látogatta meg a helybeli állami iparosztályt, hogy meggyőződést szerezzen magának a tannoda igazgatójának legutóbbi jelentésében kért intézkedések szükségességére nézve, melyek a tanfolyam érdekében teendők volnának.

Helybeli állami tanítóink kihallgatáson gróf Zichy Ágost kormányzóval. A helybeli állami fiúiskola tanítói Donáth igazgató, Kavuljak és Walligurszky tanítókból álló küldöttséget menesztettek gróf Zichy Ágost kormányzóhoz, azon kérelemmel, hogy ő Excellenciája szolgálta éveiknek 30 évre való leszállítása és teljes nyugdíjban való részesítés iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz beadott kérvényüket paratolásával támogassa. Ő Excellenciája szívélyes szavakkal válaszolt a küldöttség kérelmére s megígérte, hogy szívesen támogatja kérelmüket, minthogy maga is meg van győződve kérelmük jogosságáról.

Gróf Zichy József pozsonyi főispán, volt fiumei kormányzó felolvasása a pozsonyi Toldi körben. Gróf Zichy József pozsonyi főispán, kormányzónk fivére, mint értesülünk, f. hó 14-én érdekes felolvasást tartott a pozsonyi „Toldi” körben, mely felolvasáson a zord idő dacára is nagy és díszes közönség vett részt.

A főispán Khina politikai, kulturális és társadalmi viszonyairól értekezett. Hét órától kilenczig tartó előadását mindvégig nagy figyelemmel hallgatták, mert a tanulságos dolgokat mesteri módon fűszerezte szellemes apróságokkal. Végül Mongoliáról beszélt, de tárgyának egy részét, minthogy az idő előrehaladt, más alkalomra hagyta. A főispán ez alkalommal gazdag és értékes gyűjteményt ajándékozott a városi muzeumnak. A nagy tetszéssel fogadott felolvasás után 300 terítékű bankett volt. Az első felköszöntőt Jelentsik altábornagy mondotta; utána Thaly Kálmán szólt fel és Zichy grófnőra emelte poharát, buzdítván őt, hogy férje példájára álljon a magyar hölgyek élére. Kramolin ügyész meg Vukovics elnök Zichy gróf főispánt és Thaly Kálmánt elítették. A bankett öjfélig tartott.

Amateur fotografiai kiállítás. A fővárosban e hó vége fele igen érdekes amateur-fotografiai kiállítás fog megnyitástulni, mely kiállítás az eddigi anyag után itélve rendkívül gazdagnak és tanulságosnak ígérkezik. E kiállításon — mint értesülünk, — kormányzónk neje gróf Zichy Agostné, sz. Wimpffen Hedvig grófnő, továbbá gróf Wimpffen Siegfried, kormányzónk sógora, valamint gróf Zichy Józsefné sz. Odescalchi hercegnő is képviselve lesznek.

„Önzetlen szerelem” Beszély a fiumei életből. — Schlemmer Károly pénzügyigazgatósági hivatalnok, czimzetes perzsa konzul a párizsi nyelvészeti társaság tagja, fentü cím alatt a napokban egy igen csinos és érdekes elbeszélést adott ki. Ezuttal csak röviden jelezük megjelenését, de szerző szívességéből legközelebb, tárcánkban be is fogjuk mutatni ez érdekes elbeszélést olvasó közönségünknek.

„Del tabacco e del suo uso. (pei medici e non medici) e cím alatt jelent meg a napokban Dr. Ghacich a helybeli városi kórház igazgatójától egy tanulságos munka a dohány és annak használatáról. Ghacich e munkájában rövid bevezetés után érdekesen fejtegeti a dohánynak különböző alkalmaztatását, mint gyógyszer, rovarirtó por stb. stb; azután a dohányzásti hajlam keletkezését, ennek hatását szervezetünkre s végül használatára nézve tövös tanácsokat ad.

Nyugdíjas katonatisztek utazási kedvezménye. A m. kir. államvasutak igazgatósága azt az újítást léptette életbe, hogy ezentul a nyugdíjas katonatisztek polgári ruhában is kedvezményes jeggyel utazhatnak. De e célból szükséges, hogy illetékes katonai parancsnokságuk részéről kiállított igazolványt mutassanak fel.

Uj ipari növény. — A francia olajgyárosok rendkívül érdeklődnek a ricinus növény termelésével hazánkban tett kísérletek iránt s 1000 mm. ma-

gyar ricinusbogyóra tettek már is megrendelést, hogy az őszszel ezzel próbásajtásokat végezzenek. Az e növény meghonosításával foglalkozó Schwarz Lidor bécsi olajkereskedő a nyár folyamán meg fogja látogatni mindazon vidékeket, melyeken a ricinusnövény kísérletképen termeltetett, hogy a francia konzorciumnak a várható eredményre nézve jelentést tegyen. A kik még ily kísérletre vállalkozni akarnak, legkésőbb e hó végeig jelentkezhetnek a nevezett bécsi olajkereskedőnél, II. Praterstrasse 49.

Nemzetközi fodrászverseny. — Milanóban ez év május havában nagy-szerű fodrászverseny lesz, melynél a jury írókból, fesőköl, sz. brászokból és fodrászokból fog kikérülni. Ugyanakkor a versenyzők kiváló hajgyártmányokat is állítanak ki. A versenyben való részvétel díja öt frank. A ki a dolog iránt bővebben érdeklődik, annak a „Société de M. A. des Travaillants Coiffeurs de Milan, Majland rue Somino Merati 8” adhat bővebb felvilágosítást.

A nátha orvossága. Manapság, mikor a változó időjárás mellett oly könnyen szerezhetünk náthát, épen alkalomszerűleg jön egy német gyógyszerész-közöny orvosi tanácsa, mely a nátha ellen a következőket ajánlja. Vegyünk egy mély csészét, tegyünk bele egy kávéskanálnyi porrártört kámfort s az edényt töltsük meg forrásban levő vízzel. — Azután csináljunk egy papír kupot (vagy mint a kereskedésben közönségesen nevezik: stancilít), fűdjük be annak nyílásával az edényt és kupos részéből tépjünk le annyit, hogy a nyíláson orunk beférjen; a meleg kámtoros vizgőzöket ily módon mintegy 10—15 percig fel kell szívni orunkba s ezt az eljárást minden 4—4 órában ismételni. Ezen egyszerű gyógy módnak nem képes még a legmakacsabb nátha sem ellentánni, sőt a leg-többször már a harmadik belélegzésnél elmúlik. Aki nem hiszi, próbálja meg.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

Az „Adria” hajózási részv. társaság hajóinak mult heti utjai: „Jókai” ind. április 14-én Rouenből Glasgowba. „Szapary” ind. 16-án Newcastleből Fiumeba. „Matlekovits” érk. apr. 17-én Triesztbe. „Zichy” érk. apr. 17-én Glasgowból Fiumeba. „Tisza” érk. apr. 14-én Glasgowból Fiumeba.

Az első szerb dunagőzhajózási társasági liquidálása. Az első szerb gőzhajózási társaság, mely Belgrád és Zimony között közvetítette a forgalmat, elhatározta a liquidálást. A társaság három kis csavargőzöst és osztrák dunagőzhajózási társaság vette meg. — E szerb társaság nem azonos a szerbiai kormány támogatásával még csak most alakuló gőzhajózási társasággal, mely nagyobb szabású vállalat leendő.

Lázadás egy német gőzöson. „Chow Fow” német gőzös f. évi január 28-án indult Amoy (China) kikötőjéből Delybe, tedézetén 250 chinai munkással. 5 napi kellemetes hajózás után a munkások azon követeléssel állottak a kapitány elé, hogy őket ne Delyben hanem Singaporiban szállítsa partra.

A kapitány természetesen megtagadta követelésüket, mert hajójának útja egész más irányba vezetett. Eire a munkások végtelen dühbe jöttek, s közülök 13 a kapitányra rohant és azt irtalmatlanul leszúrta. Ezután a hajó többi tisztjét és a legénységet támaszták meg, kiknek azonban hosszas küzdés után sikerült a lázadókat legyőzni és a nyugalmat helyreállítani.

A „Chow Fow” gőzös ezután csakugyan Singaporéba hajózott, hol a 13 fős-lázító megkötözve a singaporei hatóság-nak adatott át. A singaporei hatóság a gyilkosokat kihallgatás után halálra ítélte, mely ítélet a hajó otthorgonyzása alatt azonnal végre is hajtattott.

Egy magyar háromboczos hajó esete. „Poschich” magyar hárcak-hajó tengeri rakományval f. évi január hó 25-én indult Buenos-Airesből. A kikötőből való könnyebb kijuthatás végett „Feliz Amistad” argentinai vontatógőzöst bérelte ki, mely gőzös rozslu eszközzel manőver következtében a Rio torkolata közelében zátonyhoz ütődött oly erővel, hogy kevéssel azután menthetlenül elsüllyedt.

„Poschich” vitorlás hajó az elsüllyedt gőzhajó tulajdonos kérelme folytán bírósági uton lefoglaltatott.

Az ügy itélő bíróság elé került, mely a véghatározatot 34 napi hosszas huzavona után végtére f. hó elsején adta ki, mely határozat alapján az elsüllyedt gőzhajó tulajdonosa arra ítéltetett, hogy a „Poschich” kapitányának a 34 napi vesztéglésért naponkénti 1528 font sterlinget, azonkívül az összes kiadások megtérítése fejében 5338 sterlinget kell fizetnie.

KERESKEDELMI TUDAKOZÓ IRODA.

A Baross Gábor kereskedelmi miniszter, által létesített kereskedelmi tudakozó iroda — mint értesülünk — már e hó közepén kezdi meg működését.

Ezen tudakozó iroda szervezeti és ügykezelési szabályzatának lényeges intézkedéseit, miután ez az ipar és kereskedelmi köröket határozottan érdekli, a következőkben közöljük:

A budapesti keresk. muzeummal kapcsolatban tervezett kereskedelmi tudakozó iroda a muzeum kiegészítő részét képezi és a kereskedelmi muzeum igazgatóságának felügyelete alatt áll.

A tudakozó iroda feladata a kereskedelmi muzeum tagjainak és a közönségnek kívánatra felvilágosítást nyújtani:

- a) vámügyekben;
- b) vasuti és hajózási szállítási ügyekben;
- c) a külföldi kereskedelmi szabályokról és szokásokról;
- d) a keleti, főleg a balkán-félszigeti kereskedő cégek megbízhatósága és hitelképessége felől;
- e) a bel- és külföldi, főleg a balkán-félszigeti közhatósági és nagyobb magán-szállítási felhívások, pályázatok és versenyaajánlatokról.

Ehhez képest a tudakozó iroda három ügyosztályra oszlik: a) kereskedelmi osztály, b) vámosztály, c) tarifaosztály.

A kereskedelmi osztály feladata figyelemmel kíséri mindazon mozzanatokat, melyek külföldre irányuló kivitelnket érintik, összegyűjti a külföldi kereskedelmi szabályokat és jogszokásokat és nyilvántartja azokat; egybeállítja a keleti, főleg a balkán-félszigeti kereskedelmi cégek megbízhatóságára és hitelképességére vonatkozó adatokat és felvilágosítást nyújt ezen cégek megbízhatósága és hitelképessége felől, nyilvántartja a bel- és külföldi, főleg a balkán-félszigeti közhatósági és nagyobb magán-szállítási felhívásokat, pályázatok és versenyaajánlatokat; végzi az ezen ügyekre vonatkozó összes levelezéseket.

A vámosztály feladata figyelemmel kíséri mindazon államok vámügyi törvényhozását és vámügyi igazgatását, melyekkel Magyarország sűrűbb kereskedelmi érintkezésben áll. Ezen államok vámszabályzatait, vámtarifáit és azok minden változását, valamint a fontosabb áruk ki- és beviteli forgalmára vonatkozó adatokat nyilvántartja, tekintettel azon mozzanatokra, melyek kivitelnket érintenek; figyelemmel kíséri és tanulmányozza az osztr.-magyar és külföldi konzulatusoknak szakba vágó jelentéseit. Végzi az ezen ügyekre vonatkozó összes levelezéseket.

A díjszabási osztály feladata a közönség részére utbaigazító felvilágosításokat nyújtani: a vasuti, hajózási és tengeri áru-szállítási díjak tekintetében. A felvilágosítások ezéju: tájékoztatás a fennálló díjszabások alapján a leggyözebb szállítási feltételekre nézve. E végből a díjszabási osztály összeállítja a hazai for-

galomra nézve fontossággal bíró fenti ösz-
zes díjzabályokat és díjzabályi füzetek-
ket; az összegyűjtött anyagot rendezzi, a
díjzabályi változásokat nyilvántartja és
azokhoz képest az alapdíjzabályokat ki-
egészíti. Figyelemmel kíséri továbbá a
közlekedési vállalatok által életbe léptet-
endő mindennemű díjkedvezményeket és
a szállítókra befolyással bíró egyéb
díjzabályi és forgalmi intézkedéseket, va-
lamint azon szállítási és kezelési hatá-
rozmányokat, melyeket a közlekedési vál-
latok az árak felvétele, raktározása és
kiszolgáltatása tekintetében utasítás vagy
hirdetmény-szerűleg életbe léptetnek.

A díjzabályi osztály figyelemmel ki-
séri különösen a hazai forgalom és ke-
reskedelem érdekében fontos külföldi kö-
teléki valamint hajóátrakodási díjzabá-
sokat is, kiváló tekintettel a román, szerb,
bolgár, török és görög vasutakra és vi-
láglatban tartja azok változásait és az
egy-egy kötelekben életbelépő forgalmi
(vám egészségügyi, adoztatási stb.) in-
tézkedéseket.

A fentiek tekintetéből az osztály a
szükséghez képest tájékoztatja magát az il-
lető közlekedési vállalatoknál és pedig
belföldön közvetlenül és lehetőleg rövid
úton idegen vasutakkal szemben az illető
kötelek belföldi ügyvivője útján. Érintke-
zésbe lép a nagyobb szállítványozási
cégekkel, azok díjainak és költségeinek,
valamint működési irányuknak megismeré-
sére véget. Tájékozta magát a fontos-
sabb forgalmi pontok, nevezetesen a fiu-
mei kikötő helyi költségei az állomások
közti átszállítási, rakodási, kezelési, stb.
költségek tekintetében. Nyilvántartja a
nyilvános közraktárak és a vasúti fel-
ügyelet alatt álló raktárak díjzabályait
és azoknak a raktározásra és kezelésre
vonatkozó határozmányait. Bonyolódot-
tabb esetekben, avagy midőn a fennálló
díjzabályi intézkedésekkel szemben ked-
vezmények, könnyítések kieszakozlása lát-
szik a forgalom és szállítás érdekében
kívánatosnak: a díjzabályi osztály műkö-
dése arra szorítkozik, hogy felvilágosítá-
sokat nyújtson az eljárásra nézve, melyet
a félnek követnie kell. Díjvisszatérítési
ügyekben az iroda felvilágosításokat nem ad.

Felvilágosítások rendszerint írásba
foglat kérdésre adnak; szóval kért fel-
világosításokról kérdőív vétetik fel. A
kért felvilágosításokra a válasz írásbeli
úton adatik. A nyújtott felvilágosítások

tekintetében a tudakozó iroda felelősé-
get vagy kötelezettséget nem vállal és
ezen érteiről a hivatás személyekkel
szemben fel nem használható.

A tudakozó iroda az ügykörébe eső
kérdésekre bármely felvilágosításokkal
szolgál. E felvilágosítások díjmentesen
adatkak, de a cégek hitelképességéről
kért felvilágosításokért a felmerült ki-
adások fedezése céljából minden egyes
tudakolt cég után a kereskedelmi mu-
zeum tagjai a következő díjakat fizetik:
Bosznia-hercegovinai cégeknekél . 0.50 fjt
Szerbiai és romániai cégeknekél . 1.00 „
Bulgáriai cégeknekél . 1.50 „
Török és görögországi és egyip-
tomi cégeknekél . 2.00 „

A kik nem tagjai a kereskedelmi mu-
zeumnak, a fenti díjakat kétszeresen fi-
zetik. A díjak előzetesen fizetendők.

A tudakozó iroda jogában áll a fel-
világosítás megadását, ha ezt indokolt-
nak véli, megtagadni. E megtagadásról a
fél indokolás nélkül értesítendő. Magyar-
országi és ausztriai cégek hitelképessé-
géről felvilágosítások nem adnak.

A bel- és külföldi, főleg a balkán-
felszígi közhatóság és nagyobb magán-
szállítókra a tudakozó iroda akár kö-
rözvények, akár a hírlapok útján rendse-
rezen értesíti a kereskedelmi muzeum tag-
jait és az érdekelteket, kiknek kívá-
natra részletes felvilágosításokkal is szol-
gál. Az esetleg felmerülő kész kiadások
ezen esetekben megtérítendők.

A tudakozó iroda kebelében szak-
könyvtár áll a közönség rendelkezésére.
A könyvek, folyóiratok és szaklapok az
iroda helyiségében a hivatalos órákban
az azokat használni kívánó közönség ren-
delkezésére bocsátatnak és azokból ki-
vonatok vagy másolatok eszközölhetők;
de a könyvek és lapok elvitele tilos.

A tudakozó iroda hivatalos órái a na-
pilapokban közöltetni és a muzeum helyi-
ségeiben falragaszok által közöltetni fog-
nak.

A kereskedelmi muzeum tudakozó
irodájának kinevezett hivatalos személy-
zete, melynek első feladatát az anyag ösz-
szeállítása és rendezése képezi, holnap
kezd meg működését. A szakkönyvtár
felállítása folyamatban van.

Felelős szerkesztő: Schmidt Jakab.
Szerkesztő-tulajdonos: Mócs Zsigmond.

STERNBERG ARMIN

legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe
Budapest, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindennemű saját készítményű zenekarbeli és műked-
velői hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű cim-
balmok. Hangszerek alkatrészei és kellekei, valamint
legjobb belföldi és olasz hangver-
senyhurok nagy választékban. Szilárd
szerkezetű harmonikumok. A legújabb
mechanikai szalonhangszerek: Ari-
ston, Herophon, Orpheus (zongora-
szerkezetű) Symphonion (acélműs-
zerkezetű), és ezek hangjegyeinek ó-
riási tárháza. Legújabb Phönix, acélfel-
hangu, érezkötőkkel, teljes hosszú-
ságu zenedarabokkal.

Mindennemű hangszerek javítá-
sára pontosan teljesítetik és ócska
hangszerek becsereztetnek.

Nagy képes hangszer-árjegyzék
kiváratra, ingyen és bérmentve.
Harmonikáról külön árjegyzék
jelent meg.

Bihari hegedűje. Még 1698-ban
készült a nagy Stradivari cremonai
mester műhelyében egy remek hegedű
a honnan sok kézen keresztül jutva,
I. Napoleon egyik ezredesének, Du-
bois Rolandnak birtokába került.
Az ezredes Napoleon bukása után
Svájczba vándorolt ki és onnan a
család egyik tagja Magyarországra

jött, magával hozva erekleje gyanánt a hegedűt is. Az illető elszegényedett s özvegye
a hegedűt Biharinak, a híres magyar cigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen
fordult meg a szász fa, híres m. sterek és a legelső cigányprimások játszottak rajta.
Végre a múlt hetekben Sternberg Armin budapesti hangszergyárosnak adták el, a kitől
csak a múlt napokban vette meg Mihailoff orosz hegedűművész, moszkvai zenetanár
6000 forintért. A sok gazdát cserélte meg mint moudani szokás, iratit teljesen
rendben vannak s egész csomót képeznek. Maguk ezek az elszárgult akták is nagy érde-
kűek. (9)

Kiadótulajdonos: MOCS M.

100 Márka

fizetnek minden tüdőbajosnak, ki a vi-
lághírű maláta készítmény használatával
biztos javulást el nem ér. Köhögés, rekedt-
ség, asthma, tüdő- és légesőhurut kiütés
stb. már néhány napi használat után el-
mulnak; százak alkalmazták kitünő siker-

rel. E maláta készítmény nem titkos szer,
hanem maláta és tengeri vegyületekből
állítatik elő. A legmagasabb hatóságok-
tól bizonyítványok állnak rendelkezésre
Ára: 3 üveg ládában 3 fjt, továbbá 5 fjtos,
6, 9 és 12 fjtos szállítványok ZENKNER
ALBERT, a maláta készítmény feltala-
lója, Berlin (26).

STOWASSER J.

Cs. és kir. hangszergyáros.

Az összes budapesti katonai zenekarok szállítója Hadsereg-
szállító.

BUDAPEST, II., lánczhid-utca 5. sz.

Fiók: Verona (Olaszország).

Készít és nagy raktárt tart minden-
nemű húros, fuvófa, réz- és ütő-
hangszerekből, cimbalomból pe-
dállal vagy anélkül, továbbá minden-
nemű bel- és külföldi hangszerek-
lékek és különleges olasz húrokból.

HARMONIKÁK.

min leni'e szabályozott szalon-kintor-
nak, Phönix, Ariston, Herophon,
Symphonium stb. a legnagyobb vá-
lasztékban.

Mindent lelkiismeretesen és a legolcsóbb gyári áron szolgáltat ki.

Utolsó újdonság

MECHANIKAI CIMBALMOK.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

„ADRIA“

Magyar tengeri hajó-

zási részvénytársaság.

1890. Április havában az alatt felsorolt első osztályú gőz-
hajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-európai és
amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy
előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

	Gőzös	1890 Április
Liverpool	Triest, Fiume	„Palmyra“ (Cunard Line) 1-10
Rouen	„	„Tibor“ 5-15
Newcastle o/T	Fiume	„Szápary“ 5-15
London	Triest, Fiume	„Zaire“ 5-15
Hull, Newcastle o/T]	„	„Rosario“ 5-15
Rio de Janeiro, Santos	„	„Szécheny“ 10-20
Leith	„	„Stefanie“ 10-20
Liverpool	„	„Atlas“ (Cunard Line) 10-20
Rouen	„	„Adria“ 20-30
London	„	„Jókai“ 20-30
Fiume	Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line) 1-10
„	Hull, Newcastle o/T	„Como“ 1-10
„	London	„Durham“ 5-15
„	New-York	„Anglia“ (Anchor-Line) 10-20
„	Bordeaux	„
„	Barcelona Rouen	„Tizsa“ 15-25
„	London	„Winstead“ 15-25
„	Glasgow	„Szápary“ 20-30
„	Rouen	„Matkovits“ 20-30
„	Liverpool	„Szarogosa“ (Cunard Line) 20-30
„	New-York	„Bolivia“ (Anchor Line) 20-30
„	Hull, Newcastle o/T	„Palermo“ 20-30

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégzári
intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a
fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelőséget
nem vállal.

FIUME, 1890. márczius hóban.

BATTARA P. kő- és könyvnyomdája.